

TALLINNA POLÜTEHNİK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄALEKANDJA

Nr. 29(1143)

Ilmub 1949. a. aprillist

Reede, 16. november 1984

Hind 2 kop.

30. oktoobril külastas meie instituuti kõrge ja kaugel külaline, Laose Rahvarevolutsioonilise Partei peasekretär, Laose Rahvademokraatliku Vabariigi Ministrite Nõukogu esimees **KAYSONE PHOMVIHANE**. Külalist saatsid Eesti NSV välisminister Arnold Green ja Eesti NSV kõrg- ja keskerihariduse minister Ilmar Nuut.

Kaysone Phomvihane' auks korraldatud pidulikl vastu võtul instituudi nõukogu saalis tutvustas prorektor Valdek Mikkal külalisel meie instituuti. Instituudi parteikomitee sekretär Aadu Talts andis lühilülevaate meie parteiorganisatsioonist. Külalisel oli palju küsimusi instituudi, parteiorganisatsiooni ja meie noorte kohta, millele kohalviibinud instituudi esindajad vastasid.

Kaysone Phomvihane tegi ka ringkäigu meie instituudi peahoones. Külaline tutvus raamatukogu, aula, kuvarite klassi ja mineraalvõetiste- ja sõitade laboriga. Kõikjal jagus külalisel küsimusi meie tööde-tegemiste, kogemuste ja tulemuste kohta.

Külaskäigu lõpul jäädvustas Kaysone Phomvihane oma külastuse ka instituudi külaliste raamatusse.

NSV LIIDU RIIKLIK PREEMIA ADO KÖSTNERILE!

Selle kõrge preemia saavutas meie tunnustatud professor beetalaktaamsete antibiootikumide tootmiseks sõlmühendite saamise biokatalüütiliste protsesside teaduslike aluste loomise, tehnoloogia väljatöötamise ja tööstusliku evitamise eest.

(Toimetuselt: mis selle pika nime taga on, sellesse püüame peatselt selgust tuua).

ULKNU üks teadus- ja tehnikapreemia tuli ka meie instituuti. Tööstusliku soojusenergeetika problemlabori vanemteadur **RAIVO TOUART** pälvis selle viieliikmelise kollektiivi (kollektiivis veel kaks teadurit Leningradi Polütehnilisest Instituudist ja kaks inimest Balti soojusjaamast) liikmena. Preemia võtnud töö teemaks on «Madalalordiliste suure ballastaine sisaldusega tahkete kütuste uurimine, nende efektiivse põletamise meetodite väljatöötamine ja tööstuslik juurutamine».

ONNITLEME

elektriamite ja tehnoloogiliste protsesside automatiseeritud juhtimissüsteemide tööstuslabori juhataja asetäitjat **Arvo Oorni** (pildil paremal) ja sama labori vanemteadurit **Elmo Pettaid ELKNU** 1984. a. teadus- ja tehnikapreemiaga autasustamise puhul uurimistöö «Valurobotite uued ehitus-põhimõtted paindliku automatiseeritud valutehnoloogias loomiseks» eest.

UHTSE POLIITPÄEVA

raames esines kolmapäeval meie instituudi töötajatele ja tudengitele EKP KK II sekretär **A. Kudrjartsev**. Kõne all oli komsomoli parteilise juhtimise ja noorte kommunistliku kasvatamise täiustamise probleemid. **A. Kudrjartsev** vastas kuulajate arvukatele küsimustele.

Tore näitus.

Hiljutil eksponeeriti soojusenergeetika kateedris dotsent **Paul Ansoni** õhumaale. Kateedri poolt organiseeritud näituse avamisest võttis osa hulgaliselt kunstihuvilisi kaastöötajaid. Kolleegide sõnavõttudest jäid kõlama positiivsed hinnangud **P. Ansoni** loomingu kohta. **P. Ansoni** maalid kõnelevad vaatajale looduspiltide mitmekesisusest; on tunnetatav, et autor on need loonud oma elamuste põhjal, mida erinevad loodusmotiivid on temale pakkunud. Maalid on lihtsa kompositsiooniga ja igale vaatajale mõistetavad.

Dotsent **P. Anson** hakkas õhumaali harrastama vaid mõni aasta tagasi. Kuid seni kaua aega vaka all olnud talent tõi kõne lõrkele, kui mees pintsli tõsiselt kätte võttis. Sellist kõnelevat ilmekat maalid ise, mis on loodud hea loodustunnetusega ja valguse isikupärase andeka kujutamise abil, on igati teretulnud, et see näitus oli välja pandud ka TPI peahoones, kus **P. Ansoni** taieid on võimalik tutvuda laiemal ringkonnas.

P. Ansonile aga soovime edu, indu ja jaksu edaspidiseks loomistööks.

Kunstiteaduste doktor,
professor **Karl Tihase**

EILE, 40 AASTAT
TAGASI,

taasavati vabastatud
Tallinnas Tallinna
Polütehniline Instituut.

Pidulikult aktusel instituudi aulas viibisid ka EK(b)P Keskkomitee sekretär **Päll**, hariduse rahvakomissar **Prof. Nuut**, ehituse ja tehnika rahvakomissar **Raudsepp** ja Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu esimene aseesimees **Sepre**.

Meie praeguses instituudis on vähe järgi jäänud neid inimesi, kes sellest aktusest osa võtsid. Seepärast peaks huvi pakkuma tollase TPI direktori **Albrecht Altmä** kõne. Kasutades 16. novembri 1944. aasta ajalehte «Rahva Hääl» avaldame sellest kõnest mõned lõigud.

«Üle kolme aasta kestnud vaheaja järel avaneyad jällegi ENSV TPI ukсед. Selle aja kestel on meie kodumaa olnud rindlähedaseks alaks võõra võimu all. Praegu on ta muutunud tagalaks — Nõukogude Liidu tagalaks.

Kuid me ei ole lühinägelikud. Me teame, et võitluse pinged ei

ole kontsentreerunud ainult rindele, vaid ta haarab kogu rahvast. Teame, et hästi organiseeritud tagala omab otsustavat tähtsust vaenlase hävitamisel. Teame, et sõjasündmused lõppenud, peame kaotama tema hävitajajäljed ja viima oma kultuuri ning majanduse uuele õitsengule.

Tallinna jõudes leidsin, et instituudi hooned, laboratooriumid ja sisustus on üldiselt hästi säilinud. Jäljenägemisrõõm õppejõudude koguka perega oli muidugi suur. Kuid meeolelu langes kuules, et meie kõrgem tehniline õppeasutus okupatsioonaja lõpupoole oli varjusurma suikumas. — Seega oli meie kõrgem tehniline õppeasutus faktiliselt määratud sulgemisele. See oli loogiline — okupantide seisukohast muidugi, keda ei huvitanud põrnagi, mis saab eesti kultuurist ja teadusest hiljem.

— — — Leidsin eest enamiku õppejõude ja administratiivmajandusliku personali pea-aegu terves koosseisus. Seetõttu osutus võimalikuks juba esimese paari päevaga luua asutuse stabiilne organisatsioon.

Fašistlikust propagandast seadusse sattunud või ka nende kiitust põgenedes oli 9 õppejõudu Eestist lahkunud. Kuid nende asendamine noorte teadlastega ei osutunud raskeks, sest NSVL-i evakueerunud Polütehnilise Instituudi õppejõudude arv ületab 20, nendest neli professorit ja kaks dotsenti, kes kõik töötasid NSVL-s oma erialale vastavalt kohtadel — uurimislaboratooriumes, kõrge- ja keskmise koolides või juhtivate jõududena käitistes. Niisiis, kõik täiendasid ja süvendasid oma erialaseid teadmisi ning oskusi. Polütehnilise Instituudi käsutuses seisis seega tõhus reserv kvalifitseeritud õppejõududest.

Tallinna tagasituleku kõrval leidsin ka kohal viibinud tehniliste kaadrite seas jõude, keda on sobiv tööle rakendada. Seega võib Tallinna Polütehnilist Instituuti lugeda taastatuks ja homme võib alata õppetegevus, mis kõigi eelduste kohaselt areneb normaalselt — 1941. aasta raames ja struktuuriga. Avatakse endiselt kolm teaduskonda: ehitus- ja mehaanika, keemia- ja mäe ning majandusteaduskond, millele juurde kuuluvad osakonnad: ehitusosakond koos arhitektuuriharuga, mehaanikaosakond koos elektrotehnika haruga, keemiaosakond ja mäeosakond. — — Kuni 14. novembrini oli end kõigisse teaduskondadesse kokku üles andnud 276 uut ja 522 endist üliõpilast. Neile lisandus eilse päeva jooksul veel 84 soovivaaldust.»

TÄNU AVALDAMINE

Õnnitlen kõiki instituudi õppejõude, üliõpilasi, töölisi ja teenistujaid Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni 67. aastapäeva puhul.

Tööülesannete eeskujuliku täitmise ja ühiskondlikust elust aktiivse osavõtu eest avaldan tänu järgmistele instituudi töötajatele ja üliõpilastele:

Larissa Afontšenkova, MM-77 üliõpilane
Juta Aga, ühiselamu insener
Helye Allik, kirjastusosakonna vanemtoimetaja
Ene Andre, ELKNU TPI Komitee arvestussektori juhataja
Gennadi Arjasov, teor. meh. kat. dotsent
Lilia Arzumanova, ED-97 üliõpilane
Marina Dmitrijeva, LI-77 üliõpilane
Pille Enden, KÜ-71 üliõpilane
Margus Friedenthal, org. ja biokeemia kat. grupijuht
Dmitri Gainullin, LI-97 üliõpilane

Leili Ganitšenko, KN-39 üliõpilane
Anu Hamburg, nooremteadur
Tiina Härmaste, KÜ-51 üliõpilane
Õnne Ibrus, vene keele kat. assistent
Lembit Järvpõld, masinaelem. kat. assistent
Jana Jürisson, vanemraamatukoguhoidja
Rein Kaarepere, vanemteadur
Kalev Kaiva, EE-71 üliõpilane
Tiit Kaljuvee, laboratooriumi juhataja
Vambola Kallast, orgaanilise keemia kat. dotsent
Sven Kamenev, nooremteadur
Tiit Kaps, puidutöötlemise kateedri juhataja
Nikolai Kijatkin, TR-37 üliõpilane
Andres Kimmel, masinaehit. tehnol. kat. dotsent
Kristi Kivet, LS-51 üliõpilane
Enno Korv, TI-31 üliõpilane
Merike Kruusi, TI-51 üliõpilane
Tiit Kurves, kap. ehituse osak. vaneminsener
Jüri Laast-Laas, infotöötlemise kat. vanemõpetaja
Mare Lahe, raamatukoguhoidja

Edgar Laksberg, vanemteadur
Svetlana Levitskaja, KE-39 üliõpilane
Ants Liigand, LA-51 üliõpilane
Milana Liiv, KA-37 üliõpilane
Sirje Link, raamatupidamise kat. assistent
Teodor Lutškovski, infotööt. kat. vanemõpetaja
Erni Meriniit, ehitusjaoskonna elektrik
Aivar Napits, peainsener
Eugen Paal, matemaatika kat. assistent
Ülle Pajuste, TE-31 üliõpilane
Mart Palmas, TUS vaneminsener
Jüri Papstel, masinaehitustehnol. kat. dotsent
Ermi Peets, MM-31 üliõpilane
Elle Priidel, kaadriosakonna vaneminspektor
Veera Prussakova, tead. kom. kat. van. laborant
Ülle Puusepp, poliitökonoomia kat. laborant
Roland Pöder, OK-71 üliõpilane
Evi Raas, raamatukogu osakonnajuhataja
Marje Raandi, TL-31 üliõpilane
Rein Reiska, puidutöötlemise kat. dotsent

Hando Riiskamp, LE-31 üliõpilane
Viktor Rosenberg, ehitusmehaanika kat. õppemeister
Matti Ruus, staadioni juhataja
Valentina Šafronova, kirjastusosakonna masinaladuja
Arseni Siimar, autoteede kat. õppemeister
Siim Talmar, KM-71 üliõpilane
Margus Tammeraja, TR-31 üliõpilane
Mart Tamre, TUS vaneminsener
Guido Targo, ehitustehnoloogia kat. dotsent
Jaak Tepandi, infotöötlemise kat. vanemõpetaja
Alo Toomel, MA-92 üliõpilane
Anne Truumaure, trükikoja trükikija
Heino Tüürkon, üldtehnilise kat. dotsent
Heino Uue, ehitusjaoskonna santehnik
Riina Vipper, kehalise kasvat. kat. assistent
Evald Väljataga, füüsika kat. õppemeister.
Rektori aj. kt. V. MIKKAL

OKTOOBER

Oktoober. Selline sa siis oled. Seekord siis kaheksakümne neljas tehnikasajandil. Kõige pikem kuu sel aastal, kui arvestada kolmekümne ühele päevale veel üks tund laisklast esimese kuupäeva hommikul.

OKTOOBER.

Veel võib kuulda linnulaulu. Puudki pole päris paljad. Kollatavad? Jaa. Nukralt käib kejamees puust puuni ja rapab poriseid lehti oma suurde prügikühvlisse. Alles see oli, kui lapseid paljaste säärtega välja lubati. Jalgrattakihutused läbi oktoobrivihma teevad ihu vesiseks. Ohus on tunda midagi nukrat. Isegi pilved on arust ära. Ei oska enam ükski neist rõõmsalt hõbedast vormi luua. Ütlevad, et tausta viga. Aga mis saab taeval viga olla? Tegelikult on see ju tühjus. Ei midagi. Kuidas saab ei midagi nii süngena näida? Tundub nagu tahaks ta oma rinnaga, raske ja rohekahalliga, kõik maise lõmastada. Nii madalale laskub too ei midagi õhtupoolikul, kui õõha varem päevavalguse oma pimedasse urkasse meelitab. Võib-olla on muldki sellest nii raske ja ligane. Näib nagu enam polekski taevasse tõusvaid mastimände. Kõik puud ja põõsadki lõmitavad tsari — SÜGIS — ees. Vaid paar arglikku meiskitse näisvad koltunud rohutute ja ei tee väljagi alalõpmata pihesadavast vihmababinast. Imelik, aga külma pole veel teinud. Tšepooldest seisab kraadiklaas rikkimiseni kümne pügala peal paigal. Ja vihma aina kallab.

Kuidagi märkamatu on juba viimasedki linnuparved teel. Lõunasse loomulikult. Kuhu siis veel?!

Kas näed?! Pistab pea tina-pilvedest läbi ka päike. Nukker ja natuke hall naeratus. Siiski arvan end taipavat — lootusi loobib, laseb lõunasse lennata teadmises, et järgmine aasta jällegi kevade ning suve kaasa toob. Ei. Jääma ei keelita.

Inimesed jäävad. Niikui jäävad. Kuhu neil minna. Töö ja pere, lapsed ja kodu, kool ja ... Kõikjale on vaja jõuda.

Oktoober on õelust täis küll, aga väheke vabandavalt õitsetas ta tänavuse pika sügise lõpuks mu koduaeda veel rea kõige süvisemaid priimulaid. Saialill ja karikargi kuulutasid: ära nukrutse, inimene, looduse laps. Oled küll harjunud tööõõnu ja meeoleolu, isegi armastuse suure tunde ümbritsevast elavast ammutama. Ometi ei pea sa just sügisel märjana räästa all lõdiseima.

Minu aknale koputas juba esimene tihane. Koputas november oma pikkade pühade ja esimese lumega. Küll ta tuleb.

Jajah, aeg läheb. 100 aastat tagasi sündinud Paul Pinna on juba ajalugu, seitsmekümne Hugo Leppmurm aga elav ajalugu. Ka kümneaastast BAM-i võib juba nimetada töökuulsuse leheküljeks ajalooraamatus.

Aastad jäävad aastateks, aga järgmise eksamisesseotoni pole jäänud kahte kuudki.

Oktoober 1984? Väike lõik maailmatumas ajalooraamatus.

KALLE ISAND, LA-81

ELAMISTINGIMUSTE PARANDAMIST VAJAVATE TÖÖTAJATE ARVELEVÕTMISEST

ENSV Ministrite Nõukogu ning Ametiühingute Kesknõukogu ühismäärusega nr. 77 9. veebruarist k.a. kinnitati ENSV Elamukoodeksi alusel koostatud uued reeglid elamistingimuste parandamist vajavate kodanike arvelevõtmiseks ning nende eluruumide eraldamiseks. Uued reeglid jõustusid alates 1. märtsist 1984. a.

Elamistingimuste parandamist vajajatena võetakse arvele kodanikud, kes elavad Tallinnas ja teistes vabariikliku alluvusega linnades vähemalt viis aastat, mujal kolm aastat. Suure laamaasõja invaliidid, langed, aga ka kadunud sõjameeste (partisanide) perekonnad, kes elavad ühiskorterites või ahjuküttega majas, võetakse arvele olenemata nende antud asulas elamise ajast.

Need isikud, kelle elamistingimused halvenesid elamistingimuste vahetamisel, jagamisel või teiste isikute (v.a. abikaasa ja lapsed) paigutamisel elamispinnale, võetakse arvele pärast seda, kui halvenemise on mõeldud viis aastat. Töövõimetute lähisugulaste (vanemad, vanavanemad, õed-vennad) sissekirjutamisel kohaldatakse se-

da mõtet vaid juhul, kui sissekirjutamine toimus elamistingimuste kunstlikuks halvendamiseks. Lahkarvamused lahendab rajooni täitevkomitee.

Elamistingimuste parandamist vajajateks tunnistatakse järgmised kodanikud:

- 1) kel ei ole iga perekonna liikme kohta üle 6 m² elamispinda;
- 2) kes on vähemalt 10 aastat elanud riikliku, ühiskondliku või kooperatiivse ja individuaallemulafondi majas all-üürikuna ja kel ei ole teist eluruumi;
- 3) kes elavad ühiselamus (v. a. ajutised ja hooajatoõlised ning need, kes õpivad);
- 4) kes elavad elamus või eluruumis, mis on täitevkomitee poolt tunnistatud sanitaar- ja tehnilistele nõuetele mittevastavaks.

Erandjuhul võidakse töökollektiivi ettepanekul ja täitevkomitee otsusel elamistingimuste parandamist vajavateks tunnistada üksikud isikud (tootmisnovaatorid ja -eesrindlased, aga ka pikka aega antud ettevõttes kohusetruult töötanud isikud), kel on iga perekonnaliikme kohta vähem kui 9 m² elamispinda või kel pole omaette korterit.

Eluruumi andmise järjekord määratakse kindlaks, lähtudes arvele võtmise ajast. Võrdsete tingimuste korral arvestatakse

elamispiinaga varustatust ja selle heakorda, inimeste tööstaazi ja osavõttu ühiskondlikust tööst. Eelisjärjekorras antakse elamispind järgmistele kodanikele (loomulikult juhul, kui nad on vastavalt eeltoodud nõuetele, tunnistatud elamistingimuste parandamist vajavaks isikuks): 1) sõjaväelastele ja langenud või kadunud jäänud sõjameeste (partisanide) perekondadele; 2) Nõukogude Liidu ja sotsialistliku töö kangestastele; 3) personaalpensjonäridele;

4) mõningaid kroonilisi haigusi (vastavalt erinimekirjale) põdevatele isikutele; 5) isikutele, kes on osa võtnud lahinguoperatsioonidest NSVL kaitseks; 6) I ja II grupi tööinvaliididele;

7) riiklike või ühiskondlike kohustuste täitmisel, sotsialistliku omandi kaitsmisel või tööõnnetusel hukkunute perekondadele;

8) tööliste ja teenistujatele, kes on antud ettevõttes kohusetundlikult töötanud vähemalt 15 aastat; 9) kangelasematele; 10) perekondadele, kus on kolm või enam koos vanematega elavat last; 11) vallasematele; 12) perekondadele mitmikute sündimise puhul; 13) kuni 30-aastaselt esmakordselt abiellunutele juhul, kui laps sündis kolme aasta jooksul pärast abielu sõlmimist; 14) isikutele, kes elavad sanitaar- ja tehnilistele nõuetele mittevastavas majas.

Väljaspool järjekorda antakse eluruum kodanikele, kelle senine eluruum muutus elamiskõlbmatuks loodusõnnetuse tõttu; kui eluruum on varisemisohulikus majas, mis kuulub täitevkomitee otsuse kohaselt lammutamisele; kes on lõpetanud õppeasutuse, aspirantuuri, ordinaatuuri ning suunatud tööle teise asutatud punkti juhul kui neile ei ole antud omaette isoleeritud elamispinda (viimastest keeldumisel saavad nad elamispinda üldistel alustel). Väljaspool järjekorda antakse eluruum ka juhtivtöötajatele, kes on kõrgemal tasemel organi poolt, kooskõlas täitevkomiteega, tööle üle toodud ning isikutele nende asumisel tööle valitaval ametikohal (kui see on seotud ülekolimisega teise asulasse).

Tavaliselt antakse ühele perekonnale omaette korter elamispinna normiga kuni 12 m², kuid mitte alla 7 m² inimese kohta. Antava eluruumi suurus määratakse tuleb arvestada rasedate naiste olemasolu perekonnas. Eluruumi andmisel ei tohi üle 9 aasta vanuseid eri soost isikuid (v. a. abikaasad) majutada ühte tuppa.

Uutes nimekirjades säilitavad prioriteedi need kodanikud, kes olid varem elamistingimuste parandamist vajajate I etapi nimekirjas.

A/ü Komitee
olmekomisjoni esimees
R. KUUSIK

TPI AMETIÜHINGUKOMITEE KOOSSEIS

Instituudi ametiühinguorganisatsioon 26. aruande-valimis-konverentsil valiti uus, 23-liikmeline TPI ametiühingukomitee. Esimeheks valiti (ühtlasi ka sotsiaalkindlustuse komisjoni esimees) TIJU PIKNER.

Aseesimees organisatsioonilise töö alal on VALDO KOMPUS (ehitusmehaanika kateedrist). Aseesimees õppe- ja teadustöö alal on OLAV AARNA (automaatika kateedrist). Aseesimees kultuur-massilise töö alal on KERSTEN SAAR (poliitilise ökonoomia kateedrist). Komisjone juhivad:

OLME — REIN KUUSIK (TU sektorist)

TOITLUS- ja SKONTROLL — TIJU LIEBERT (toiduainete tehnoloogia kateedrist)

TÖÖ JA TÖÖTASU — ANATOLI PEŠKOV (teadusliku kommunismi kateedrist)

TÖÖKAITSE — TOIVO ROOSI-

MAA (elektriamite kateedrist)

NAISTE- JA LASTE TÖÖ — JELENA VENDELIN (automaatika kateedrist).

Komiteesse kuuluvad veel: Arvo Jaanson (arvutussaalist), Evald Jürgenson (eksperimentaalosakonnast), Kalja Kenk (teoreetilise mehaanika kateedrist), Mari Link (teenindusökonoomia kateedrist), Eda Mesila (masinaehitustehnoloogia kateedrist), Urmas Mänd (ehituskonstruktsioonide kateedrist), Ellen Nossenko (üliõpilasklubist), Niina Reisik (ehitusjaoskonnast), Erik Reiter (füüsika kateedrist), Tiia Sirelpuu (elektronarvutite kateedrist), Asta Teearu (statistika kateedrist), Henn Tosso (töökaitse kateedrist), Andrei Uganõ (tsiviilkaitse staabist) ja Jaan Võrk (automaatika kateedrist).

Loomulikult poolt — vastate. Totter küsimus — ütlete. Totter ja lausa mõttetu arvestades seda, et eestlane on üks mälumängusporidi huvilisemaid.

Jaa, mälumäng köidab. On tore kontrollida enda teadmisi ja kontrollimise mõõdupuuks on nii objektiivne tegur kui teiste teadmiste tase. See on mälumängust osavõtjal, aga sama meeldib on ka lihtsalt jälgida teiste «ajude trusti». Nii et tore, tore, muudkui mängime. Kuid kahjuks kõik pole tore. Viimasel ajal tundub, et instituudi võistkonna kokkasaamine mälumänguks on kui just mitte lausa võimatu ettevõtmine, siis suur koorem küll. Ajab võistkonna kokku kord üks, kord teine asjaliku näoga noormees, kuid asja ikka ei saa. Näite järgi ei pea kaugele minema, tarvitseb vaid meenutada sarisaste «Kes keda» esimest vooru. Kõik kõrgkoolide võistkonnad on kohal täies koosseisus, meie instituut aga pooliku esindusega. Ja palun, kohe ka tulemus: viimane koht. Oleks see viimane koht siis tulnud pingelise võistluse käigus, aga ei, tipikad haarasid selle kohe kindlalt endile ning ei saanud ka Enn Eesmaa mainimata jätta, et TPI ajas kangelaelselt üle poole turniiri kindlat nullijoru. Juhtub, ütlete.

Juhtub, tahaksin ka mina öelda. Kuid ei saa. Vägisi kipub meenuma vabariigi kõrgkoolide vaheline eelmise aasta sügistoriir TPEdi-s, kus tipikad pidid tunnistama ka õpilaste Teadusliku Ühingu paremast. Nii et õpilaste teadsid üliõpilastest rohkem. Olid ehk küsimused rasked ja keerulised? Oh ei, küsiti kõrgkoolide rektoreid ja loomunguliste liitude esimehi. Seda teab igaüks, ütlete. Jah, ka mina ütlete, aga näe, TPI võistkond ei teadnud.

Elame, loodame ehk hakkavad meie mälumängus ka paremad tuuled puhuma, ehk saavad sellest huvitavast üritusest osa võtta ka need, kes on tõesti huvilised ja teadjad. (Praegu tundub, et meie kooli mälumängu ohjad on lausa võhikute käes.) Eeskuju võiks võtta kasvõi TRÜ-st, kus igal aastal korraldatakse teaduskondadevahelisi mälumänguvõistlusi. Ehk aitaks ka meil eelnev konkurss välja selgitada need kõige targemad, kes vääriavad au esindada oma kõrgkooli niivõrd kaalukal võistlusel. Ehk võtab juhtohjad end kätte tõeline mälumängu fanaatik, et me saaksime vastata täie kindlusega: AENIGMA — loomulikult poolt.

OLEG HARLAMOV, TP-11

AENIGMA, poolt või vastu?!

**JUTUAJAMINE
KEEMIA TEADUSKONNA
KOMSOLOIBÜROO
ASESEKRETÄRI,
LENINI nim. STIPENDIU-
MI SAAJA MEELIS
SIRENDIGA
e. novembriintervjuu.**

Viimasel ajal on saanud ta-
vaks rääkida tudengite passiiv-
susest, ükskõiksusest kõrgkoolis
toimiva vastu, lühidalt: eba-
tudenglikkusest. Kuidas aga ku-
juneb üks üliõpilane, kelles on
kooskõlas kõik need omadused,
mida sõna "üliõpilane" endas
kätkeb — julgus ja oskus orga-
niseerida, ise osa võtta, nalja
teha jne., jne., lihtsalt öel-
des: "õelne tudeng"? Võib-olla
toob sellesse selgust vestlus
Meelis Sirendiga (KÜ-71), kes
tuntud vägagi hõivatud inime-
sena. Ehk annab see jutuajami-
ne nii mõnelegi tudengile jul-
gust käed külge panna instituudi
tudengile korraldamisel.

Meelis, mis Sa ise arvad tu-
dengliku kujune-
misest kõrgkoolis? On selleks
vajalik eelnev aktiivsus kesk-
koolis või piisab ainult heast
tahtest olla Üliõpilase nime
vääriline?

Arvan, et võib nii ja teisiti.
Muidugi on kergem sisse elada,
kui oled juba koolipöives har-
junud oma peaga mõtlema ja
teisigi kaasa haarama, kuid ei
maks arvata, et ainult organi-
seeriv tudeng võib olla tõeline
tudeng.

Ise olin Rapla Keskkoolis
klassi komsomolisekretär ja
tantsisin keskkooli segarühmas.
Esimene andis tõuke komsomo-
litööga tegelemiseks, teine «Kul-
jusesse» minekuks.

Niisiis oled komsomolitööga
tegelend juba pikemat aega ja
oskad öelda, missugune on kom-
somoliorganisatsiooni osa tipika
elus. On see osa oluline või jääb
see elus märkamatuks?

Kuna komsomoli kuulub meil
enamuse üliõpilasi, omab ta
nende elus ka suurt tähtsust:
nii ideelis-poliitilise suunajana
kui ka kultuuri vahendajana.

Sa kõnnid mööda instituuti
ning otsid KÜ-51. Kurvastuseks
pole põhjust. Jää seisma ja
kuulata pisut. Kui Su kõrvu
kostub vaid altdie ja soprani-
te naerurikas jutuvada, võid
olla kindel — need oleme meie.
Kui Sa juhtud olema noormehe,
siis varu enne veidi julgust.
Kui Sinu tulek just sensat-
siooni ei tekitaks, siis 23 silma-
paari huviobjektiks oled kind-
lasti. Liialdasin ehk natu, kuid
kes on õppinud tüdrukute grup-
pis (NB! ainult tüdrukud), see
teab, et kui kolm naist koos,
siis kipuvad kaks liiga sügavalt
kolmanda eraellu tungima. See-
tõttu ongi pisut uskumatu meie
rühmas valitsev üksmeel ja
pingevaba õhkkond.

Kui poisid poolteist aastat
tagasi sõdurileivale võeti, tun-
dus tulevik trööstitu küll, kuid
ega elu seepärast tohtinud seis-
ma jääda. Nüüdseks oleme oma
eripärase (küllap sobib öeldagi,
et tüüpilise) olukorraga leppinud
ja rahulgi. Ilus poiste pa-
gamine muidugi polnud. Tagant-
järele on nad ise ka sel-
lest aru saanud. Tsiteerin kir-
ja sõjaväest: «Naiskad, andke
andeks meie meie patud, süü-
di endid tunneme, sõjaväkke
peitu meie teie eest nüüd läk-

Neid mõlemaid pooli annab
hästi siduda nagu tõendaksid
mulla läbiviidud komsomoli
ordenitele pühendatud teadus-
konnaõhtud.

Isiklikult arvan, et eriti hästi
läks korda keemiateaduskonna
õhtu, mis valgustas uudismaa-
de ülesharimist. Tänu sellele on
julgust edaspidigi samaladseid
üritusi korraldada.

Regulaarselt viiakse meil läbi
poliitinformatsioone, kuid kah-
juks kummitab vähene osavõtt.
Probleemiks on ka kakskeelsus,
kuna sageli jäävad eemale just
vene rühmade esindajad.

Tuntavam on komsomoli osa
tudengkonnale kultuurilis-mee-
lelahutusliku programmi pakkumisel,
on ta ju peamine vastava
ürituste korraldaja. Nuri-
nat ei tohiks küll olla, kohati
paistab isegi, et pakkumine
ületab nõudmise. Näiteks took-
sin selleaastase RSP, kus mit-
med huvitavad ettevõtmised
kannatasid osavõtjate põua all.

Sügisel ei toimunud küll se-
mestri avaballi, kuid meist mit-
teolenevatel põhjustel. Loodan,
et seda korvavad Tallinna Üli-
õpilaspäevade raames toimuvad
peod, kohtumisõhtud ja kont-
serdid. Igal juhul soovitan
kõigil kaasa lüüa, et elu ei oleks
südamustevaene ja hall.

Sinu elu kohta seda küll vist
õelda ei saa?

Igavust pole tõesti aega tun-
da, sest tegemist on palju ja
kui midagi huvitavat teoksil,
pole tahtmist kõrvale jääda.

Möödunud kuul olin kinni
mitmete suurt organiseerimist
nõudvate üritustega, nagu näi-
teks teaduskonna aruande-vali-
miskonverents, kuid jätkus aega
ka oma rühmaga rebaseid nagu
kord ja kohus ära ristida.

Mõnikord sooviksin küll, et
nn. vaba aega rohkem oleks,
kasvõi selleks, et mõnda keelt
õppida (eriti tõmbab mind
prantsuse keel), aga mis para-
ta — õöpäevas on siiski ainult
24 tundi, loe neid siis eest või
tagant.

Kui leidub mõni vaba tund,
käin meelsasti kunstinaistusel,
et olla kursis meie kujutava
kunstiga ja täiendada oma
teadmisi klassikalise kunstist
(mulle eriti südamelähedane).

Sa mainisid, et saite oma re-
baseid juba lõõdud. Missugused
on muljed?

Üldiselt head. Arvan, et rist-
imine läks korda, kuid siiski
üllatas (halvas mõttes!) mõni-
gane passiivsus ja loidus. Mit-
meid plaanitud nipid jäid kasu-
tamata, sest paistis, et rahvas
ei tule kaasa.

Harjumatu on ka ükskõiksus
sellise toreda ja tudengiks saa-
misel nii hädavajaliku tava
suhtes nagu seda on ristimine.
Imelik on ju, kui burš peab
lausa veenma, et «ole nüüd hea
ja lase ennast rebaseks lüüa»...
See jutt ei käi loomulikult kõi-
gi kohta, näiteks on meil bü-

sime. Teatava rahuloluga pean
mainima, et postisaadetised lii-
guvad liinil KÜ-51 — Nõukogu-
de Armees siamaani üsna tihe-
dalt. Ja oh seda rõõmu ja ele-
vust rühmale saabunud naiste-
päeva õnnitluskaardist, mis on
läbi rännanud pool kodumaad
ning millele 8 noormeest on
jäädvustanud oma kaunimad
tervitussõnad. (Tagasihoidlikku-
sest ja soovist mitte kadedust
tekitada, jäägu need sõnad
siinkohal avaldamata.) Ja ei
usu, et poiste südamedki tüd-
rukute isetehtud pühadekaarti-
de puhul külmaks jäävad.

Kes nüüd arvab, et naiste-
päev piirdub poiste kirjarida-
dega, see lihtsalt ei tea, et meil
on veel keegi. Keegi, kel jät-
kub alati südames ruumi meie
rõõmude ja murede jaoks, kel
jätkub alati aega meid ära kuu-
lata ja meile nõu anda ning
kes kunagi ei unusta, et naiste-
päev on ÜKS ILUS PÄEV. See
saladuslik keegi on MEIE
ARNE. Juba kolmandat aastat
kutsume teda isekeskis ainult
niimoodi ning mõistame selle
all kõige tihedamat, kõige soo-
jemat suhet rühma ja rühma-
juhendaja vahel. Rebastesügi-
sel tekkinud kontakt on aasta-
tega süvenenud ning nüüdseks

roos kaks toredat rebast, kaks
Tiinat, kes tulid ise ennast
pakkuma, et maidagi ära teha.
Siiski tundub, et esmakursus-
laste põhimass on liialt inertne.

Nüüd siis on repside kohta
kriitikat tehtud. Võib-olla oskad
neid ka lojutada, anda mõni
hea soov sisse elamiseks? Kui
oma kogemusi arvestad, kas
tasub tegeleda näiteks komso-
molitööga?

Igal juhul tasub — see on
väga soodne võimalus olla kur-
sis kõige huvitava, mis insti-
tuudi peal aset leiab, näidata
ennast ja näha teisi. Komsomo-
litöö, nagu ka ametiühingu-,
spordi ja teised ühiskondlikud
tööd annavad hea esinemis-
suhtlemiskooli, mis juba praeg-
u protsente kannab, rääkima-
ta sellest, et tulevasel töökohal
on neid kogemusi hädaasti vaja.

Aga igasugused ringid, klubid,
taidluskollektiivid? Kuivõrd
aitavad need tudengil ennast
teostada?

Üks ei sega teist, õigemini
on tudengil hädavajalik tegele-
da millegi muuga peale ühis-
kondliku töö. See ei luba sat-
tuda rutiini, ühiskondlik amet
ja huvialaklubi või -ring vas-
tastikku virgutavad teineteist,
annavad uusi ideid, samuti
avardavad suhtlemisringkonda.

Teistsugust vastust ma ausalt
õelda ei oodanudki, sest tean, et
tantsid juba mitmendat aastat
«Kuljuses». Võib-olla paar sõna
sellest lähemalt?

Peale selle, et rahvatants an-
nab mulle suure emotsionaalse
laengu ja hea füüsilise koor-
muse, olen kindel, et ilma
«Kuljusega» oleksin sootuks
teistsugune. Meeldib väga see
õhkkond, mis meil alati valit-
seb, see on kuidagi vaba ja
loomulik, puuduvad küsimused
«mis ma selle eest saan».

Kas oled ka reisida saanud?
Kui Sa nüüd mõtled, et ma
«Kuljusega» aina ringi reisin,
siis oled mööda pannud, nagu
enamik inimesi. Asi on selles,
et reisib ainult põhirühm, sin-
na pääsemiseks tuleb aga um-
bes kolm aastat «käima õppi-
da», nagu ütleb Ülo Luht.

Tänase seisuga olen «Kul-
juse» koosseisus teinud ühe
reisi Kiievisse, mis läks väga
hästi korda.

Kus ma veel olen käinud?
— Artekis (pioneerina), Tšeh-
hoslovakkias (praktilal), mui-
dugi ka Moskvas ja Leningra-
dis.

Seda, kas Sulle reisida meel-
dib, ma küsima ei hakka, sest
vaevalt leidub tudengit, kes
sellele eitavalt vastaks. Tulen
hoopis kodukanti tagasi ja kü-
sin: kas üks õige tudeng peab
käima EÜE-s?

on Arne meie tegemiste kaas-
teadja ja sageli ka kaasategija.
Mida me siis oleme üheskoos
teinud? Arvan, et arve pole
vaja. Hoopis tähtsam on tegut-
semistahe ja rõõmus meel. Et
oleme liig jutu- ja naeruhimu-
lised, ei salga. Kuid just sel-
line argipäevameeleolu ongi see
kõige etem (ja tervislikum).
Naerult ja naljalt (ka KM-51-lt)
tuge saades oleme teinud paar
näitemängu ja isetegevusüle-
vaatusekava. Ei usune ka keva-
dine laupäevak, kui asusime
entusiastlikult instituuti üm-
brust koristama. Pidev vihma-
sadu viis töötuhina peagi nulli.
Niiskus pugus naha vahele ja
meel muutus tusaseks. Ning kui
siis läbi vihmakrõbina koostsid
tüdrukute lauluhäälled, oli kõik
halb hooilt ununenud.

Koosolekudki pole meie
 jaoks igava istumise ja üks-
kõikse hääletuse ajaks. Mis-see-
minu-asi-on-meeleolu ei ole
rühmas populaarne. Nii võisi-
megi aruande-valimiskoosolekul
südametunnistuspäinadeta hin-
nata möödunud õppeaasta töö
rahuldavaks.

Tavaks on saanud grupiõhtud
1. septembril ja vastlapäeval.
Ja eksivad need, kes peavad

Vastan: igal juhul, ilmingi-
mata ja ilma igasuguse kaht-
lusega — peab küll, kasvõi üks
kord. Pikemalt EÜE-t kiitma
ja talle reklaami tegema ei
hakka, kes käinud, teab ise,
mis ja miks.

Oleme juba rääkinud peaaegu
kõigest, mis tudengit puudutab,
kahe silma vahele on jäänud
ainult see kõige peamine, mil-
leks kõrgkooli tullakse (mitte
elukaaslase leidmine nagu mõ-
ne ankeetküsitluse põhjal arva-
ta) — ÖPPIMINE. Sina oled õp-
petööga kõige muu kõrvalt edu-
kalt toime tulnud, keskkooli lõ-
petasid kullaga ja nüüdki soo-
ritad sisse stabiilselt viitele.
Kuidas see Sul õnnestub?

Tuleb osata oma aega jaotada
ja meelele pidada, et kes
teeb, see jõuab. Kõige parem
on, kui õppimine harjumuseks
muutub (mõtlen iseseisvat tööd
kirjandusega), siis tulevad head
tulmused nagu muuseas. Sessi
ajal oleks soovitav maksimum-
hinnete saamiseks kogu tähele-
panu õppimisele pöörata.

Paistab küll lihtne kui pann-
koogiresept, aga õppimisega on
ka vist nii nagu pannkookide-
gagi, et paljalt hea retsept kö-
hutiiteks ei kõlba. (Kü-kad ju-
ba teavad, et tselluloos inimese
organismis ei seedu, isegi tu-
dengi omas mitte.) Teooria
praktikasse rakendamisel tuleb
reeglina vaeva näha.

Aga et nüüd jutt juba pann-
kookidele läks, siis kas te toidu-
laborites neid ka teete?

Toidulaborites teeme üldiselt
kõiki toite. Mulle endale istub
enim magustoitude valmistami-
ne. Meelsasti teen ka kapsa-
rulle, sest see on mu lemmik-
toit.

Toiduvalmistamine on üldiselt
naiste töö olnud. Kas pead oma
eriala naiselikuks?

Sugugi mitte. Ega ma kokaks
õpi. Ühiskondlikes toitlustuset-
tevõtetes töötades on aga sageli
vaja mehesõna ja karmal kätt,
nii et ennemini on ühiskondlik
toitlustamine meeste ala.

Nii et saad karmi käega ju-
hiks ja põhiliselt naistest koos-
nev kollektiiv Sind ei kohuta?

Naiste kollektiiv mind ei ko-
huta, pigem kohutab mind see,
et paljud ettevõtted töötavad
tingimustes, mis tunduvalt eri-
nevad õpitulst.

Usun, et Sina küll jänni ei
jää ja soovin jõudu, et härjal
sarvist haarata.

Aitäh meeldiva vestluse eest!

Juttu ajas MARE KUKK
(KÜ-51)

**NII HEAD,
KUI HALBA**

29. oktoobril, päeval, mil tä-
histasime ÜLKNÜ sünnipäeva,
toimus majandusteaduskonna
komsomoliorganisatsiooni
aruande-valimiskonverents.

Oma aruandes märkis teadus-
konna komsomoli a/o sekretär
Piret Laur, et kõrgema kooli
komsomoliorganisatsioon
peab hoolitsema selle eest, et
iga lõpetanu tuleks toime mitte
ainult oma otsese töökohustu-
sega, vaid et ta oleks ka akti-
ivne ühiskondlik-poliitilisest
elust osavõtja, oleks hea orga-
nisaator, kes suudab juhtida
mingit kindlat kollektiivi kind-
las suunas. Kogemused tulevad
ainult tööga. Sellepärast on täht-
s, et iga kommunistlik noor
omaks jõukohast ülesannet, et
tema tööd ka hinnataks.

Kõige peamisest tööloigust,
õppetööst, rääkis KB õppesek-
tori juhataja Urmas Kaarlep.
Ta tegi õppetööst kokkuvõtte,
osutas õppeedukuse ja õppe-
distipliini seoste ning pani
rõhku individuaalgraafiku akti-
ivsemale kasutamisele. Õppe-
edukus on pikka aega olnud
instituudi parim, seda tänu
suhteliselt tugevale konkursile
majandusteaduskonda. Kevad-
semestril oli õppeedukus
90,1%, 100%-line õppeedukus
oli vaid kolmel rühmal.

Kordalainuks loeti: parane-
nud kehakultuurinõukogu tööd,
jätkuvat sotsialistlikku võistlust
Riia Riikliku Ülikooli ja Vil-
niuse Riikliku Ülikooli majan-
dusteaduskondadega, aktiivset
osalemist laupäevakutel ning
EÜE-st ja suvemalvast saada-
vat töökasvatust.

Kultuuritöö on alati olnud ta-
semel. Sellest räägivad korda-
lainud puhkeõhtud Glehni los-
sis. Tudengid tõstasid kohe
probleemi, et sel õ/a, pole veel
ühtegi teaduskonnasisest üri-
tust olnud. Nüüd võime öelda,
et 22. novembril on Glehni
lossis teaduskonnaõhtu.

Puudused: KOR-i ja komso-
moliprojektori töö, ühiselamus
sisekorra kindlustamine.

Ühiselamu teema on koos-
olekust koosolekuse päevakor-
ral. Tugeva kriitika esalisteks
on saanud teaduskonna komso-
molibüroo koos ELKNÜ TPI
Komiteega ühiselamute valit-
seva korra (õigem oleks kirju-
tada: korratuse) pärast. Ühis-
elamutes on ühiselamunõukogu,
üks põhilisemaid üliõpilasoma-
valitsuse vorme, kuid kõik lii-
gub ikka isevoalõpped. Sellest
kirjutati juba ka vabariiklikus
ajalehes «Molodjož Estonii».
Loodame, et uus komsomoli
operatiivrühm aitab kaasa korra
kindlustamisele, kuid eel-
kõige on vajalik meie kõigi abi
korrarikkujate taltsutamiseks.

Majandusteaduskonna kasva-
tustöö prodekaan H. Reisenbuk
andis dekaani poolse hinnangu
teaduskonna komsomolitööle.
Ta mainis, et vajaka on kom-
somoli operatiivrühmast, tugev-
damist vajab komsomoliorga-
nisatsiooni ja majandukogu si-
de, tarvis on korraldada semi-
nar rühmade komsomolidele.

ELKNÜ TPI Komitee asesek-
retär Aare Randma rääkis õp-
perühmades läbiviidud komso-
molikoosolekutest ja nende puu-
dustest. Tõstis esile häid koos-
olekuid õpperühmades TP-51,
TE-51.

Teaduskonna komsomolibüroo
töö aruandeperioodil hinnati
rahuldavaks. Uus büroo valiti
16-liikmeline. Sekretäriks valiti
tagasi Piret Laur (TE-71).

ANU OGA,
üks kahekümne kolmest

TERJE KRISTMAN, TE-31

FILMIVEERG UUS JUHATUS

Instituudi filmiklubi aruande-
valimiskooles valiti ka uus
klubi juhatus: president Jüri
Lamp (majandusmatemaatika
kateedri juhataja), asepresident
Tiit Merisalu (teoreetilise me-
haanika kateedri assistent), raa-
matupidaja Helvi Jürviste (sta-
tistika kateedri laborijuhataja),
sekretär Kreet Vesikioja (kõrg-
kooli ökonomika uurimis-
grupp), konsultant Georgi Golst
(teoreetilise mehaanika kateed-
ri professor-konsultant), org-
grupi juht Peeter Saar (Tallin-
na Veepuhastusjaamast), pressi-
grupi juht Andres Allikmäe
(ETE «Harju Elekter» juhtiv
insener), administraator Raivo
Olmet (ENSV Liha- ja Piima-
tööstuse Ministeeriumi KTB-st),
filmifestivali direktor Sergei
Maljavin (ENSV Plaanikomitee
juhtiv spetsialist), konsultant
Nikolai Meinert (Eesti Raadio
Arvutuskeskusest), filmiama-
žööride juht Harri Tamm (V. I.
Lenini nim. Kultuuri- ja Spor-
dipaleest) ja liige Hanno Kir-
ikal (TL-81 üliõpilane).

Valiti ka revisjonikomisjon
juhatajate töö perioodiliseks kont-
rollimiseks.

ÜRITUSED SELJATAGA

30. oktoobril näidati Fridrich
Ermleri 1965. aastal tehtud fil-
mi «Ajalo kohtu ees». Tege-
mist oli omapärase psühholoo-
gilise duelliga kahe mehe vahel:
oma elu lõpupäevadel
emigratsioonist Nõukogude Liitu
sõitnud endise tsariaegse
Riigiduuma liikme, vihase nõu-
kogude võimu vastase Sulgini
ja nõukogude ajaloolase.

Õhtu teine film oli omal ajal
«Oscariga» pärjatud Kanada
dokumentaalfilm «Ohtlik lasku-
mine Mount Everestilt» (režis-
söör Paul Harris). Värvifilm
räägib 1970. a. Jaapani eksep-
ditsioonist «maailma katusele».
Jaapanlasest kiirlaskumise
maailmameister Yuichiro Miura
üritab 8000 meetri kõrguselt
rohkem kui kahe kilomeetrilise
lõigu läbi suuskadel. Filmis on
hulljulgest, traagikat, õnne,
ülsaks kuhjaga eksotilisi loo-
dusvaateid.

13. novembril alustas filmi-
klubi üsna vara ja sedapuhku
tasulise W. Disney värviliste
multifilmide programmiga. Tun-
ni ja neljakümne minutiga
vaadati hulk toredaid pärl-
selle joonisfilmi tippmeisteri
loomingust. Walter Elias Dis-
ney (1901–1966) alustas vaese-
na, kuid tänu oma erakordsele
kunstiaandele ja äriinheoskusele
saavutas ta suure tunnustuse
ning lõi joonisfilmide tööstu-
se WALT DISNEY PRODU-
CTION. Kõhklematult haaras ta
kinni toleagegsetest tehnika
uudistest: helifilm, värvifilm, ja
pälvis sellega kolossaalse me-
nu. Tema oli ka esimene, kes
hakkas looma täispikk multi-
filme. Leidlikult välja mõeldud
tegelaskujud, huumor, helitau-
ta originaalne kasutamine, nä-
turalistlikud värvid on suutnud
säilitada Disney filmide popu-
laarsuse tänapäevani. Kes meist
ei tunneks Mikhiirt, Piilupart
Donaldit, koer Pluutot, pull
Ferdinandi. Oleme klubis vaa-
danud kahtlematult tema loo-
mingu paremikku: «Lünnival-
geke ja seitse põialpoissi»,
«Mary Poppins», «Bamby»,
Mikhiire ja Piilupardi kõikvõi-
malikud seiklused. W. Disney
rajas ka «Disneylandi», ühe
maailma tuntumate lõbuspar-
gi, kus tegutsevad tema filmi-
de kangelased, armsad nii noor-
tele kui ka vanadele.

Filmiklubi korralne õhtu näi-
tas samal teisipäeval Saksa-
maa LV filmi «Kamikaze 1989»
(W. Grimm). Teises pooles vaa-
tasime Jugoslaavia filmikunsti:
režissöör S. Siani mängufilmi
«Kes seal laulab».

Seoses Rahvusvahelise Üli-
õpilaspäevaga näitas klubi ka
neljapäeval 15. novembril fil-
miprogrammi: dokumentaalfil-
mi «Mässajad ja võmmid» ning
V. Abdrašitovi «Rebasejaht».

ANDRES ALLIKMÄE

Hiljuti kogunes ligi kolm ja
poolsada masinaehituse ökonoo-
mika ja organiseerimise eriala
lõpetanud TPI aulasse, et viie
ettekande põhjal teha kokku-
võtteid saadud eriala kohast
rahvamajanduses ja tutvuda
profileeriva kateedri (tootmise
ökonomika ja organiseerimise)
kavadega majandusinseneride
ettevalmistamisel.

Allakirjutanu rõhutas oma
ettekandes, et alates 1957. a.,
millal TM-eriala lõpetas esi-
mene lend majandusinseneri,
on 27 aasta jooksul diplomipro-
jekti kaitsnud 1903 masinaehi-
tuse ökonomisti, neist 1003
(52,7%) päevases, 483 (25,4%)
õhtuses ja 417 (21,9%) kaug-
õppevormis. Ettekandes märgiti,
et professor Arkadi Rannese
algatusel 1954. aastal alustatud
üleminek puht ökonomika-
alastelt õppeplaanidelt insener-
ökonomistide õppeplaanidele oli
põhjendatud rahvamajanduse
vajadustega. Tööstuses andis
järjest selgemini tunda vajadus
selliste kõrgema majandushari-
dusega spetsialistide järele, kes
põhjalikult oleksid tundnud
mitte ainult tootmise planeeri-
mise, vaid ka organiseerimise
meetodeid. Selline eriala profiil
ei ole aga mõeldav teatud inse-
nerliku ettevalmistuseta, mis ta-
gab vajalikul määral teadmisi
tehnoloogia valdkonnast. Et
masinaehitus on tootmise orga-
niseerimise tasemelt kõige kee-
rukam tööstusharu, siis majan-
dusinseneride universaalne val-
mendamine võis toimuda spet-
sialiseerumise teel nimelt selle
haru piires. Mingil juhul ei
saa ignoreerida ka asjaolu, et
tehnikateaduskonnad, eriti aga
mehaanikateaduskond, tagasid
sellise koolitamise tehnoloogilise
külje.

Üldiselt on elu õigustanud
kolmnümmend aastat tagasi

tehtud valikut. Kuid tuleb sil-
mas pidades ka uusi suundi
rahvamajanduse arendamisel.
Majanduseksperiment, mis seni
on piirduud kahe üliõpilise
ministeeriumi süsteemiga ja
kolme vabariigiga, leiab aset
alates 1. jaanuarist 1985. a. ka
eesti kergetööstuses. On alust
arvata, et tema kasutusala laie-
neb edaspidi veelgi. Selle eks-
perimendi kaalukaim osa on
suunatud ettevõtte isemajanda-
mise süvendamisele. Seepärast
tekib üha suurem vajadus spet-
sialistidest, kes suudavad ise-
majandamise eeliseid oskusli-
kult kasutada tootmise efektiiv-
suse tõstmiseks ja tagada vas-
tavate meetmete projekteerimi-
se ettevõtte allüksuste isema-
jandamise tugevdamiseks. Üht-
lasi peab rõhutama, et masina-
ehituse ökonomisti õppeplaanis
moodustavad masinaehituslikud
õppeained ligi 15% kogumahun-
st, samal ajal suunati masinaehi-
tuse tööle ainult ligi 30% lõ-
petanutest. Seega tekis küsi-
mus ka koolitamise efektiivsuse
kohta.

Nimetatud kaalutlustel alus-
tati alates 1984. aastast vastu-
võttu ühe rühma ulatuses eri-
alal 1753 «töö korraldamine ja
normeerimine». Selle eriala õp-
peplaan on võrreldes eriala
1709 õppeplaaniga tunduvalt
universaalsem ja paindlikum.
Näiteks, teaduskonna nõukogu
poolt kinnitatavate õppetistsip-
liinide maht moodustab ligi
600 tundi, mis võimaldab taga-
da majandusinseneri haruliselt
küllaltki laia profiili ja mitte
ainult töö korraldamise vald-
konnas. Probleemiks, nagu ikka,
jääb tehnoloogiline spetsialisee-
rumine. Esialgu on ta ette nä-
hitud kahes suunas — kergetöös-
tus ja teenindus, seda vastava-
te ametkondade kaadrivajadusi

aryesse võttes. Vene õppekee-
lega grupp õpib edasi eriala
1709.

Peale kateedrijuhataja ette-
kande kuulati ära TM-eriala
1971. a. lõpetanu, EKP Keskkom-
itee ökonomikaosakonna
instruktori S. Semjonovi ette-
kanne rahvamajanduse sõlm-
probleemidest Eesti NSV-s ja
Leningradi P. Togliatti Majan-
dusinseneride Instituudi teadu-
ri L. Gorobtsova ettekanne ma-
jandusinseneri mudelist.

Suurt huvi äratas nii lõpeta-
nute kui ka kateedri rahva-
hulgas TM-eriala 1961. a. lõpe-
tanud, tehase «Volta» plaani-
osakonna juhataja J. Niine et-
tekanne, kus avameelselt tõste-
ti esile ettevõtte ökonomistide
rõõmud ja mured ja jagati ar-
vamusi majandusmeeste val-
mendamise kohta.

Lühikonverentsi lõpetas ka-
teedri dots. kt. E. Kalle üle-
vaade lõpetanute ankeetküsi-
lusest, mis oma põneva sisu tõ-
tu oleks võinud kesta kaks
korda enam aega, kuid voolu
väljalülitamine (meist mitteole-
nevatel põhjustel) tegi kiire lõ-
pu nii ettekandele kui ka kon-
verentsile tervikuna.

Erialapäeva teises osas toi-
mus korvpallivõistlus väljas-
pool TPI-d töötavate vilistlaste
ja kateedrimeeskonna vahel.
Võõrustajad kaotasid pingelise
heitluse 51:56.

Elavamalt sai mõtteid vahe-
tada õhtusel koosviibimisel
«Olümpias», kus ühtlasi õnnit-
leti eriala 1977. a. lõpetanud,
kõrgkooli ökonomika grupi
teadurit R. Kaareperet, kes tä-
histas erialapäeva kandidaadi-
väitekirja kaitsmisega.

Tootmise ökonomika ja
organiseerimise kateedri
juhataja
J. FOMINOH

Õnnitleme

23. oktoobril tähistas oma-
70. sünnipäeva konstrueerimis-
eksperimentaalosakonna VI ka-
tegoria kontrollmõõteriistade
ja automaatseadmete remondi-
lukksepp ROLAND KALJAS.

Kogu konstrueerimis-eksperi-
mentaalosakonna pere soovib
juubilarile palju, palju õnne
tema juubeli puhul, jätkuvat
energiat, jõudu ja tervist edas-
pidiseks tööks.

10. novembril sai 50-aasta-
seks teoreetilise mehaanika ka-
teedri insener VILMA RJAD-
NEV.

Südamlük õnnitus kateedri
liikmetelt! Jätkugu juubilaril
edaspidigi optimismi ja ener-
giat!

AINULT ÜKS KÜSIMUS

Miks on pimedal ajal mitmed
TPI tagaõue tänavavalgustuse
lambid süüdatama?
Küsi tootmispraktika osa-
konna juhataja Asko Toomsoo.

Südamlük kaastunne prof.
kt. Vello Venselile
EMA
surma puhul.
Kolleegid statistika
kateedrist

Avaldame sügavat kaas-
tunnet Sulev Varele
EMA
surma puhul.
TP-71

TM — MINEVIK, TULEVIK JA INIMESED

Ankeetküsitlusega hõlmati
11,25% TM-eriala kõikidest lõ-
petajatest, sealjuures 20% päe-
vase õppevormi lõpetanutest
(kes moodustasid 94% ankeeti-
dele vastanutest). Seega peegel-
davad ankeetküsitluse tulemused
ainult muidugi teatavas ulatus-
es TM-i lõpetanute saavutusi
ja esmajoones nende omi, kes
on lõpetanud TPI stationsaar-
selt. Ja veel peab märkima ning
arvestama, et 85% ankeetidest
andisid Tallinnas töötavad ja
elunevad.

Millised olid siis tulemused?
Selgus, et ankeedile vastaja
keskmine vanus on 39,8 aastat,
mis teatavasti ei ole veel keski-
ga (algab 45-st eluaastast). 63%
naised ja 37% mehed. Tippjuhi-
na töötab 11,2%, keskastmejuhi-
hina 41,1%, esmasjuhina 1,4%
ja spetsialistina 46,3%. Tippjuhi-
tides on 71% mehed.

TM-kate sissetulek on korra-
lik, keskmiselt kuus 244 rbl.,
seejuures meestel 305,7 rbl.
(maksimum 700 rbl.) ja naistel
212,4 rbl. (maksimum 650 rbl.).
Huvitav on võrdluseks märki-
da, et peale instituudi lõpeta-
mist oli kuu keskmine sissetulek
128,8 rbl. (meestel 144 ja naistel
120 rbl.).

Oma praeguse tööga on rahul
73,6% vastajatest (erialdga
81,2%). Kuid seejuures esineb
ka TM-kaadri voolavus. Kesk-
mine asutuse arv, kus ankeet-
dile vastaja oli töötanud, on 3
asutust ja keskmine ametikohtade
arv 4 (maksimum 10-l
ametikohtal). Oma kvalifikat-
siooni on peale TM lõpetamist
tõstnud 58,4%. 10% on lõpeta-
nud veel mõne õppeasutuse ja
ligi samapalju omab teadusli-
ku kraadi. TM-lõpetajatest seni
ainus doktor ja professor on
Kvalifikatsiooni Tõstmise Ins-
tituudi kateedrijuhataja Mädis
Habakuk (lõpetas TM 1966. a.).
Igapäevase tööga varustatuse
ja selle kasutamise kohta selgus,

et arvelauda ja liikatit peaaegu
üldse enam ei vajata. 72% vas-
tajatest kasutab sageli elektri-
list lauavarvutit. Kuid (arvutus-
tehnikaga progressil on reserve —
42% vastanutest ei kasuta veel
igapäevases töös elektronarvu-
tit.

Küsimustest lõpetajate elu-
olu kohta ilmses, et 72% elab
kommunaalkorteris, 15% koope-
ratiivkorteris ja 13% eramus.
Keskmine elamispinna suurus
ühe inimese kohta on 13 m².
Oma korteriga oli rahul 70%
vastajatest. Kinnisvaralist kül-
ge iseloomustab, et 23,4% omab
suvilat, 51,4% autot, 38,8% ga-
raaži (siit probleem autohoid-
misega: ühe auto kohta tuleb
0,75 garaaži), 4,7% omab moo-
torrattast, 35% jalgrattast, 5,1%
paati ja 21% aianäuskooperatiivi.

Mis puutub TM-lõpetanu pe-
rekonnaseisu, siis 70,6% on abi-
elus, seejuures 74,7% meestest
ja 68,1% naistest. 13% on val-
latisi (neist 78,6% naised), 8%
lahutatuid (neist 71% naised),
7,5% on lahutatud ja uuesti
abiellunud (neist 44% naised),
0,9% on leski. Ühe vastaja koha-
ta tuli keskmiselt 1,47 last, abi-
ellusoleval on see näitaja natu-
rlike parem, kuid see ei ole siiski
veel tööjõu laiendatuid taastoot-
mine. Oma abikaasaga on rahul
79,8% ja üldse oma senise elu-
käiguga 60%. Rmselt avaldub
see ka TM-ka kehakaalus, mis
on praegu keskmiselt 67,6 kg
(maksimaalne 100 kg) naistel ja
meestel 80,4 kg (maksimaalne
118 kg). 61% vastanutest on
kehakaal suurenenud võrreldes
kaaluga TPI lõpetamisel.

Huvipakkuv oli väärtuste pin-
gereastamine, kus etteantud
10-st väärtusest tuli valida ja
reastada viis enda jaoks kõige
olulisemat. Esikohale tuli hea
tervis (59%), teiseks perekonna-
elu (27,6%), edasi järgnesid hu-
vitav töö, hea sissetulek ja

viieandana korralik korter.

Ankeet andis igaihele võima-
luse esitada ka omapoolsed et-
tepanekud kateedri õppetöö
sisu ja vormi täiustamiseks,
sidepidamiseks vilistlastega ja
majandusteaduskonna erialade
propageerimisel. Esitame siin-
kohal kõige enam pakutud ja
huvitavamad ettepanekud. Õp-
petöö sisu ja vormi täiustami-
seks: tihedam side tootmisega ja,
et teooria oleks ikka vastavuses
praktikaga, rohkem erialast
vene keelt, rohkem teadmisi
töötasustamisest ja -seadlus-
andlusest, samuti rohkem õpe-
tada suhtlemisoskust ja psüh-
holoogiat, vähem üldtehnilisi
aineid, lõpukursustel anda või-
malus valida loengute kuulami-
se vahel. Sidepidamisel vilist-
lastega: korraldada kokkutule-
küid iga viie aasta järel ja puh-
kepäevadel, luua töö- ja teo-
võimeline vilistlastenõukogu, kus
on iga lennu esindajad, kateed-
ris luua vilistlaste kartoteek,
julgemalt pöörduda vilistlaste
poole, keegi ei ütle ei. Täname
ja usume! Ja lõpuks ettepane-
kud majanduserialade propa-
geerimisel: tutvustav lühisaade
televiisioonis, rohkem erialasid
tutvustavat kirjandust. Avalda-
ti arvamust, et edukalt tööta-
vad vilistlased on ise hea rek-
laami erialade. Kuid küsimus: kas
ka alati aktiivne reklaam? Esi-
nes ka üllatavalt südamlük sei-
sukohti, et erialade propageeri-
mine ei peaks olema kõrgkooli
mure, vaid ettevõtete-organisat-
sioonide mure. Tore on, kui on
kellega muret jagada! Oli ka
neid, kes arvasid, et majandus-
erialad ei vajagi reklaamimist,
niigi popid ja kühu neil Tallin-
na poistel-tüdrukutel ikka õp-
pima minna!

Tootmise ökonomika
ja organiseerimise
kateedri dots. kt.
E. KALLE